

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések és nyilvtéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Vakáció után.

Hazánk nagy reményű arany ifjúsága két hónapos kellemes vakáció után teljes fölszereléssel tódul be az iskolák kapuin. Ne érje gáncs őket, hisz igazi lelkesedéssel állnak ki a küzdőterre, hogy kivivják maguknak azt az utat, mely őket egykor az életbe vezeti.

A hazai sajtó évről-évre hivatás-szerűen megemlékezik róluk, amidőn a szülőknak a pályaválasztás nehéz kérdésében segédkezet nyújt és egyben rámutat gyermeknevelési rendszerünk ferdeségeire. Mert ne tagadjuk, elhibázott az nagyon s éppen ily idő tájban legalkalmasabb azt kissé latolgatni.

El kell ismernünk, hogy ama hiba nem a mi hibánk, hanem a gyors fejlődés következtében csak felületesen tanulmányozott korszaké. Azé a mai korszaké, a melynek közéletében minden nem arra hivatott embertől is megkivánják a sokoldalú tudományt. Jelen korunk e tulfeszített következménye lehet s elismerjük igen szép ábrándos magasra törekvő követelmény, hogy a nagy XX-ik századnak szüksége van a tudományra, de viszont

az életből merített napirenden álló tények bizonyítják, hogy ama követelt tudománynak sok nyomoréka, több érdemtelen szájhóse és sajnos igen sok pénzen vásárolt tökfilkója van.

Álljon itt először is az apai büszkeség, néhány vonása, melynek nyomán, hány és hány pálya tévesztett ekzsisztencia termett.

Vannak családapák, a kik, ha gyermekük ügyesen mássza meg a nagy körte fát, következtetve az elevenségéből, kimondják: „ez a gyerek fiskális lesz.“ Tanítatják, bukkik; büntetik, elvergődik, könyörgéssel, sógor-sággal és befolyással keresztül gurul valahogy a vizsgákon, akkor aztán zsebre vágja a két kezét, bebámul az üres levegőbe, még a körtefát sem tudja megmászni, de bizonyítványai révén bedugják oly hivatalokba, közintézetekbe, a hol ezer, meg ezer ember van hivatva őrizni. Ez termi meg a czilindert, a gőgöt, a nagy uri hajlamot, mely nem egy esetben a börtönnél végződik. Hogy ez nem pusztá frázis, bizonyítja társadalmunk legújabb büni krónikája.

A sok gomba módra felszaporodott léha „piperkőcz“, kik ma rendes foglalkozás képen a párbajokat üzik,

a semmit tevést gyakorolják, mind egykor jobb sorsot ismert apák ferdén nevelt gyermekei. Mily szorgalmas munkásaivá válhattak volna talán a hazának?

Ezért nem áll tetőpontján nálunk a földmivelés, az ipar és kereskedelem. A divat, az élvhajzás az tetőpontját érte.

A családapák ne kényszerítsék gyermekeiket semminemű tudományos pályára, a melyhez nem volna kedvök. A jó felfogású fiúnak még nem kell éppen ügyvédnek lennie, mert kész, ha valahol ész kell, ugy a kereskedelem, ipar, gazdaszat terén kell, a hol szükséges a messzeható tervezgetés, éles ész, feltétlen előre látás, kitűnő számítás. Meg máskülönb is, egy országot nagygyá, hatalmassá, műveltté csak az ipar és kereskedelem tehet. Az tette hatalmassá Angliát, Franciaországot; az fog hatalmassá tenni minket is.

Azért ajánljuk a szülőknak: neveljék gyermekeiket akként, amint azoknak kedve, vágya a nevelést megköveteli.

A szivesen, kedvvel tanuló fiuk legyenek a tudomány emberei; az éles eszű, de ily polczra nem törekvő ifjak

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRGYAJA.

Golgotha.

A Királyhágó égbetörő bércei között kopár sziklakkal körülvett hegynek legmagasabb ormán fakeszt áll. Rajta a Megváltó felfeszített alakja. Magát a festményt alig lehet kivevni, csak lábainál olvasható az „I. N. R. I.“ felírás. A hegyen egy háznak romjai vannak. Örmény monda szerint, ez a ház szomorú történetnek vala színhelye.

1711-et irtak. A szabadságharcnak végét vetett a szatmári békekötés. Látszólag helyreállott a béke, de a hatalom mégis börtönbe hurcolta, tömlöczbe vetette azokat a nemeseket, kik a szabadságharcz idejében hazájuk védelmére fegyvert fogtak uralkodójuk ellen.

Ama romok helyén egykor kiskun Avar Miklós magyar nemes kastélya állott. Ott lakott feleségével Cheörgő Juliával és egyetlen leányával, Olgával. Ő is a felkelők sorában küzdte végig a szabadságharczot és volt oka tartania attól, hogy sok más magyar nemes szomorú sorsára jusson. Nem félt a börtöntől, de féltette családját árvára hagyni. A lánya éppen jegyben járt a szomszéd nemes fiával, ifju Pál Pállal.

...Éjjel volt. Elkésett bogarak mendedéket siettek keresni a sziklákban. A néma

csendet hirtelen léptek zaja zavarja meg. A hegy aljáról öt-hat fegyveres alak igyekszik följutni a kastélyba.

Halk kopogás az ajtón. Avar Miklós siet felnyitni. A fegyveres alakokat látva, ijedten kérdezi, mi járatban vannak? A vezetőjük, fehér köpenybe burkolt tiszt, tört magyarsággal adta tudtára, hogy négyszemközt kíván vele beszélni.

„Uram,“ kezdé a tiszt, amikor magukra maradtak, „parancsom van, hogy elfogjam és fedezet alatt elkísérjem. Előbb azonban kérem akarok öntől valamit. Ezen a vidéken születtem és fiatalabb koromban gyakran fordultam meg Avar uram házában. Megmenthetem az elfogatástól, de azért nagy áldozatot kérek öntől. Olga leányát régóta forrón szeretem. Adja hozzám feleségül; gondolja meg — szabadsága —“

Avar Miklóst ellenségének őszintesége mélyen sértette. Magyar nemes létére büszke volt nevére és azonkívül mindenk fölött szerette leányát és kívánta a boldogságát; nem késett tehát a felelettel:

„Lányomat ilyen módon nem adom el. Ha parancsa van, hogy elfogjon, teljesítse; de lányom boldogságának megrontója nem leszek; egyébiránt Olga menyasszony.“

Ezután behivta Pált, aki ez este éppen náluk időzött.

A tisztnek Avar beszéde természetesen sehogysem tetszett; mégis tehetetlen volt

Avarral szemben, mert elfogatására parancsa nem volt. Tudta, hogy Avar a leányát ellenségéhez nem adja, furfanggal akarta tehát kierőszakolni Olgát, kit igazán szeretett. Meglehet, hogy csinye sikerül is vala, ha Olgának már vőlegénye nem lett volna. Ez a tudat feltékenynyé tevő és szerelmének vak dühében parancsot adott katonáinak, hogy Pált fogják el. Ha övé nem lehet Olga, ne legyen senkié. Ráfogja, hogy lázadó. Ki fog kételkedni, hogy nem az? Sirás, könyörgés mitsem használ, a szegény ifju nemest erős őrizet alatt elczipelik. Fájdalmasan zökög Olga, reszkette int bucsut a távozónak.

Csendesség a vadregényes tájon. A hold mélézva simul nyugat felé. Minden alszik, a szellő is pihen. Mily fenséges idő mintha; a természet új életre ébredne. De mig keblünk möhön hullámozik, mig szemünk bámulva nézi a kies tájat, fent, a ház falai között mély szomorúság uralkodik. Sok csapás egészen megtörte Avar Miklóst. Felesége meghalt, lánya sinlődik. Ő is tehetetlenül, betegesen fekszik ágyában. Legérzékenyebben a lánya boldogtalansága bántotta. Négy éve sorvad már. S bár szivesen életével váltotta volna meg Olga boldogságát, nem segíthetett rajta. Nem tudta, hol van Pál, hiába kereste az ország minden zugában. Nem volt halvány világ-sugár sem, mely sejteni engedte volna a vigasztalás hajnalát. Olga érezte, hogy viszont

SÁTOR PÁL

SZEGED, Károly-sz-utca.

ez a név az Alföldön jó izlést és eleganciát jelent.

Divatkelme, Selyem és Mosókelmékben

versenyző
elsőrangú
fűvárosi
cégekkel.

Izléses választék és olcsó árak.

INGYEN küldi szét nagy mintagyűjteményét.

legyenek a nagybani földmivelés, nagy ipar és nagy kereskedelem lelkes alkotó tagjai; a korlátolt tehetségű fiuk váljanak derék, hazafias földmivelőkké, kis iparosokká és kereskedőkké; azok pedig kiket nagyratörő hajlamuk a dicsőséges katonai pályára készítet, engedjük szabadon, mert hazánknak szüksége lehet még egykor a magyar vitézségre, a magyar hadseregre. Így osztályozzuk a gyermek nevelést, de ismerjük ebben részrehajlást, legyünk önzetlenek, ne igyekezzünk a természet ellen harcolni, mert arra a legmerészebben haladott korszak sem képes. Végül pedig természetesen első kötelessége legyen az apának, gyermekét imádott hazája szeretetére megtanítani s intse, ne hagyja el azt a földet, melyet ezer éve bir a magyar nemzet.

Ha ezt a megajánlott rendszert a családapák magukévá teszik, egy század múlva teljesen egyetértő, boldog nép lakja majd ezt az országot, ki észszel, mint tettel, karddal, mint tollal leend hasznára hazájának. Nem leend elégedetlen nyomorék, a tudomány tökfilkója, hanem egy szellemi és anyagi munkákat végző szorgalmas nemzedék.

Igy vész el a rangkórság és megszlik a tudomány, de akkor minden egyén a maga módja szerinti tudományos ember lehet, ha nem kényszerítik a kalapos inast arra, hogy miniszterségre vágyódjék.

Ez a jelen korszak igazán tudományos rendszere.

— **Uj bélyegjegyek.** Az 1898-ban kibocsátott okmánybélyegeket a kormány kivonja a forgalomból. A pénzügyigazgatóság most e tárgyban hirdetményt bocsátott ki, E szerint a most forgalomban levő okmánybélyegek 1903. október 31-ig árusíthatók és teljes érvénnyel használhatók. 1903. november 1-től kezdve tehát már csak új bélyegeket szabad árulni és használni. Aki ezen időponttól kezdve régi bélyegeket használ, azt ép úgy megletezik, mintha egyáltalában semmi bélyeget nem ragasztott volna.

fogja látni Pált és hogy Pál még mindig szereti. Édes atyja betegyát egy percze sem hagyta el. Egymást vigasztalták. Majd erőt vett magán Avar Miklós, ki akart ugrani, majd szitkot akart szórni élete megrontóira, de már az első szónál imára fordult ajka s mindketten együtt imádkoztak a Mindenhatóhoz. Álomba merültek. A hold hívogató fényt árasztott reájok.

... Sötét börtönben sinlődött Pál. Vádolták, hogy összeesküvő. Mégis négy év múltán kitudódott ártatlansága. A hatalom ugyan nem adott hitelt a fogoly szavának, végre azonban maga a vádoló tiszt, megtörve a szörnyű lelkifurdalások sulya alatt, bevalotta, hogy Pál ártatlan.

A fiatal nemes alakja megtört, szálamas. Kínos szenvedései közben csak egy remény tartotta benne a lelket, hogy mégis csak tán viszont fogja láthatni a szeretett lányt, — mátkáját. Könnyes szívvvel vette kezébe a kárpótlást, a szabadságát biztosító levelet.

A hold hívogató sugarai még nem törtek meg. Halvány fénye átszűrődött a szoba ablakán, így pislog az alvókra, odafenn, az elkülönített kastélyban. Mosolylyal ajkán alszik Olga. Boldogságról álmodik. A hold mintha ösmerné érzelmeit, erősebben hívogattja. Ellenállhatatlan erő vezeti Olgát. Kinyitja az ablakot és kilép rajta. Nem lát, csak érez. Magasságba vágyik. Koromfekete haja hullámokban csüng alá. Mint valami tulvilági lény repül fülemilék után — boldog-

A forgalmon kívül helyezett, évenyitvesztett bélyegpek a királyi adóhivatalnál 1903. november elsejétől 1903. december 31-ig új bélyegjegyekkel ingyen cserélhetők ki. 1904. január elsejétől 1904. december 31-ig a kicserélés indokolt kérelemre a pénzügyminiszterium által rendelhető el. A kicserélés iránti beadványok bélyegmentesek.

A bélyegelárusítók is legkésőbb 1903. november hó végéig kötelesek készleteiket kicserélés végett betérjeszteni. A forgalomból kivont, érvényüket vesztett bélyegjegyek 1905. januártól kezdve többé sem ki nem cseréltetnek, sem értékük meg nem térítettik.

Milyenek a mai zsidó nők.)*

II.

Mivé lettél te zsidó nő, hajdan Izraelnek büszke rózsája, ugy-e bár, nincs már előttd semmi szent, nem félsz te már senkiútól? Nem tudod azt, hogy fent az egy igaz Isten lakik, ki mindent lát és hall! S nem félsz-e önmagadtól! Ugy-e bár fáj, ha kissé megsebzéd ujjadat, borzadva olvasod a lapokban az emberek szörnyü gazságait s te azt hiszed, hogy te jobb vagy. Nem!

Nézd az anyát, mily vidám, jókedvü, örül gyermeke pusztulásán. Hát hogyne, hisz csuf tehertől menekült meg. Mennyivel kecsesebb, mennyivel bájosabb így. A férfiak hogy hódolnak neki. Az élet is mennyivel kellemesebb így. Nem kell folyton otthon ülni, álmában senki sem zavarja, s karcsu lehet, mint a nádszál. S ez tetszik a zsidó nőnek. Mint a ragály, egyre terjed. Ma itt, holnap ott üti fel a fejét az utálatos szörny. S nagyszerü, senki érte felelősségre nem fogja. Teheti szabadon, bátran. A közönséges gyilkosra kötél vár, ő rá a vidám gondatlan élet.

Mit csinál azonban ama zsidó anya, kit isten, minden törekvése dacára megvert gyermekkel. Elmondom. Alig hogy szegényke a világra jön — idegen kézbe adják, sokszor durva, erőszakos némbor kezébe. S ez neveli a gyermeket. Ez adja neki az életét táplálékot, — a kész mérget. Az anya saját gyermekét az ölébe dehogy is venné, hisz tönkre

*) Ezt az erős, szigorú hangú cikket Éliás Márton rabbi írta. Könyörtelen igazságai előtt tisztelttel hajlunk meg mi is.

ságához. Sziklák meredekei fölött elsiklik, igyekszik föl a legmagasabb csucsra. Hajmeresztő ügyességgel jár. Most eltűnik, majd megint felbukkan valamelyik kiálló sziklán. Tekintetét az égre szegezi, nézi a holdat, mely mindig feljebb, mindig feljebb hívogatja.

Lent a sötétségben egy vándor bandukol. Fáradt, bágyadt tagjait csak vonszolja maga után. Ejjel-nappal jött idáig. Nincs már messze a célától; talán kibírja még egy rövid időig. Fázik, rongyait szorosabban huzza össze meggubbasztott testére. Vizsgálja az ismerős tájat. Gyorsítja lépteit. Már látja a sziklavárat. Lihegve fut közelebb. Mohón szívja a levegőt, keble kimerülten hullámozik. Ki ott! . . . ott! . . . egy alak . . . oly ismerős . . . haja leng . . . „Olga! . . . Olga! . . . kiáltá és rohan hozzá. De jaj — szerelmes ég, látja, hogy az alak megrezzen s ijed en nyitá fel szemeit . . . hallja sikoltását a mint egyszulvt veszítve esik le a mélységbe.

Ifju Pál Pál, a vándor, örülten fordítá vissza lépteit. A föld hideg porában élettele nélkül fekszik az ő egyedüli reménysege. Megüvegesedett szemei elárulják, hogy boldog már. Oh, Olgám! ébredjél! s csókkal halmozza el a lelketlen testet. Eljöttem hozzád, téged még egyszer látni. Isten! Jaj, szívem! Boldogok mindketten.

Erdélyben máig is mutogatják az örmények azt a sziklát, melyről a boldogtalan jegyesek lebuktak a mélységbe, közös sirjukba.

Ifj. Szakall Kálmán.

tenné gyönyörű hajlékát, szép divatos öltözékét. Künn a sétat helyeken a buta s a legtöbb esetben erkölcsileg eltompult cselédekre van bízva a gyermek. S szegénynek ettől kell tanulni. Jót semmiesetre. S így nő fel a gyermek folyton idegen környezetben, anyai, szülői szeretetről mit sem tudva. Hogy az ilyen ember aztán sem szeretni, sem embe-riesen érezni nem tud — nincs mit csodálkozni. Tovább!

Együtt ül az estebédnél az egész család. Férj, feleség, gyermek. Ünnepies csend van. Kiki magával törődik, érzelmeit gondolatait dehogy is közölné mással. S elszorul a szív e rideg, ez önző, minden melegség nélküli érintkezés láttára. Hol van itt szeretet, békesség, áldás, legfeljebb a szoba falán, másutt semmi esetre. A férj nem ismer szerető nőt, a nő boldogító férjet, a gyermekek nem részesülnek a szülői szeretetben.

Elég, teljesen elég volt már, a mai zsidó családi életből. Ép oly kevés kedves emléket vihetünk el magunkkal, mint az a szerelmes szív, a mely csalódott.

Keressük másutt a jót.

Nagy fényes társaság vao együtt. A dúsgazdag bankár születése napját ünnepli. A számos zsidó férfiú és hölgyön kívül, tekintélyes számmal vannak a keresztények is képviselve. Ha megfigyeljük e társaságot, rögtön szemünkbe ötlük, hogy ennek egy része, milyen feltűnő pompával van itt jelen, ellentétben a többiekkel. S talán nem is kell megmondanom, hogy kik azok az első. Izrael rózsái ők valamennyien. Méltán büszkék lehetünk rájuk, mert meg is érdemlik — pompát, fényt, eleganciát, előkelőséget kifejtteni nagy művészet kell s ehhez Ráhelnek büszke ivadéka: értenek is. A társaság persze vig, fesztelen, pezseg a jó kedvtől, a a pompás ötletektől. De egyszerre, mintha, a menykő csapott volna le, kővé meredten állanak mindnyájan. Valaki a társalgás fonálát ügyesen a vallásra vitte át. Persze, hogy a zsidó került a szóba. Birálgatták, hogy ilyen, meg olyan a zsidó. Egyikre pedig, — aki amugy sem tagadhatta volna el zsidó voltát — rásütötték, hogy tényleg zsidó. Szegény belepirul, megjárta, hogy titkolta, csak hogy rá ne kenjék, hogy ő zsidó és mégis, mégis fölfedezték. Szerencsétlenebb teremés nincsen nálánál.

De nézd csak a hölgyeket, hogy vitakoznak, hogy lármáznak, mit zsidó? Hisz nincs is zsidó. Zsidó, nem zsidó, az egy. Ember van esupán. Vallás, az meg éppen-séggel örültség. Emberek csinálták, semmi közünk hozzá, azt hisszük, amit akarunk, valamit vagy semmit. De ki tart voltakép vallást! Azok a kortól visszamaradt, ósdi barbár emberek. S ezekért kell nekünk oly gyakran szenvedni. S ha látnád azt az örömet, azt a boldogságot egy olyan zsidónő arcán, akinek azt mondják, hogy úgy néz ki, mint a nem zsidó. Szerencsésebb, boldogabb teremés nincs nála.

Ha ez csak pusztá mese lenne, nevetünk kellene — de így sajnos — sirni. Sirni azon a romlásban, amely a hajdan nagy Izraelben beállott. Megtagadják azt, amit dicső apáink szent örökség gyanánt reánk hagytak — a hitet.

Összeszorul a szív egy ilyen környezetben — szeretne megsemmisülni. Még kutassunk tovább.

Istennek fényes csarnokában vagyunk. A zsidónak szent ünnepe van — a hosszú nap. Nagy, hosszú napja, melyen megbocsáthat elleneinek, tisztára moshatja lelkét a végtelenül nagy ur előtt. S a zsinagóga telve

van áhitatos emberekkel. Hullnak könnyeik, verik a mellüket — de a szív az nem akar megmozdulni, igen, mert hiányzik belülről az érzés. A vezeklők legnagyobb része áhitatos képmutató, kik onnan kikelve, ismét a régié lesznek. Nézzünk széjjel a nők között is. Az előbbi jelenet ismétlődik, talán még nagyobb mértékben. Pompás ruhákban jelennek meg az ur színe előtt — hogy elfedjék vele a lelkük sötétségét. Sirnak, zokognak, hogy az embert egészen érzékenyítik s a következő pillanatban úgy érezzük, mintha csak tárgyaló teremben s nem isten házában lennénk. Mert ők ide komoly czéllal jöttek, azt hiszed? Tagadom. Eljöttek, hogy czifra rongyait mutogassák, hogy szemükben a férfiak gyönyörködjenek, hogy haszontalan dolgokat vitassanak.

Végig tekintettünk tehát a zsidó nőn s vele együtt Izrael egy részén is. Mint a vad, mely üldözői elől menekülve, fut árkon-bokron át, megsebezve mindenütt testét, úgy jártuk mi is be Izraelt sebekkel telve szívünkön, fájdalommal lelkünkben. Futottunk, egyre futottunk, sehol megnyugvást, jót, lelkesítőt nem találva, mindenütt csak bünt, bünt és ismét csak bünt.

Mindenütt? Nem. Az aranyszemek a nagy köztömegben szét vannak szórva. Hol itt, hol ott bukkan rá az aranykereső. Találhatsz még jót is, nemeset is, lelkesítőt is. Doboghat még a szived, örömedben, zenghetsz még dicsően az örökkévalónak. Tulharsoghatod bátran a bőszt, tomboló orkánt, hogy „győzött az igazság, a föld még el nem veszett.“ Csak keress.

Jer velem te hitehagyott zsidó nő. Nézd meg, hogy mit teszel, az sem nem helyes, sem nem szép, sem nem jó. Figyeld meg jól, amit látni fogsz, tartsd meg jól emlékezetedben, véd szivedbe, hogy emlékeztető jel gyanánt örökké ott maradjon. Figyelj a halottakra is. S haza térve megváltozott szívvel és lélekkel hirdesd, hogy a mit mi teszünk, az helytelen, a mit mi érünk, az gonoszság. Bűnösök vagyunk testben és lélekben egyaránt s ezen az uton haladunk nem szabad, mert kitalálja nyitni a föld a száját — s elnyel bennünket. De még megjavulhatunk. Nézzétek, amott vannak testvéreink. Mily boldogok, meglepődtek ők. Van erkölcsük, hitük, reményük, Istenük, de nekünk nincs semmink, de semmink. Nincs a mibe kapaszkodjunk, ha szélvész ér a zajgó tengeren. Nincs kiben remélünk, ha a sors végzetes balkezét valunkra teszi. De nézd azokat. Erheti őket vérsz, csapás, szenvedés, megnyugvással fogadnak mindent s szenvednek, türenek, remélnek, mert nekik **egy az Isten!** . . .

Nincs ujoncz.

A mostani exlexes világban sok olyan új dolog történik, aminek azelőtt hírét se hallottuk. Régi nóta, hogy: „Októbernek első napján be kell masirozni!“ — de most új nótát kell csinálni, mert bizony most nem kell be „masirozni“ még októbernek első napján se. Mert nincs ujoncz. A katonai vezetőség azonban segíteni akar valahogy magán s ezért a közös hadügyminiszter szeptember 4-ikén rendeletet bocsátott ki, a melyben megállapítja, hogy az ideiglenes hadgyakorlatok után a legénységnek mely részét lehet szabadságot adni és hogy a rendes katonai

szolgálatra 1903. október 1-én kiknek kell bevonulniok. A rendeletnek az a legfontosabb része, a melyben a közös hadügyminiszter a most már harmadik évet szolgáló legénység szabadságolását a szokásos szeptember 30-ika helyett 31-ikére halasztotta el.

1903. október elején be kell vonulni:

1. azoknak az egyéves önkénteseknek és ujonczoknak, akiket nem az idén, hanem már régebben soroztak be, és akik a szolgálat teljesítésére 1903. október 1-ig halasztást kaptak, valamint azoknak az egyéves önkénteseknek és ujonczoknak, akiknek az idén hadköteles koruk elérése előtt vagy után az önkéntes belépés megengedettett, ha a szolgálatra önként jelentkeztek. Az egyévi önkéntesek október 3-ikán, a többi ujonczok október 5-ikén tartoznak bevonulni. Bevonulhat továbbá minden hadköteles, aki a sorozásra önként jelentkezik.

2. Be kell vonulni október 5-ikén a bosnyák-hercegovinai csapatokba besorozott ujonczoknak is.

3. Az osztrák póttartalékosokat, akiket az idén soroztak be, 1903. október 5-ikére nyolcz heti fegyvergyakorlatra hívják be.

A szabadságolásról így intézkedik a közös hadügyminiszter:

1. A most szolgáló egyévi önkénteseket a záróvizsgálat után mind szabadságolják, kivéve azokat, akiket a törvény mások évi szolgálatra is kötelez.

2. Az utolsó évüket szolgáló közül e hónap végén csak annyit lehet tartósan szabadságot adni, a mennyi ujoncz a szolgálatra október 1-éig jelentkezik.

3. Az 1903. évi december 31-éig szolgálóra visszatartott, 1900-ban bevonult legénységnek 1903. október elsején túl terjedő szolgálati idejét fegyvergyakorlatnak számítják be és pedig a második és harmadik fegyvergyakorlatnak.

A rendelet megokolásában foglaltatik, hogy a tartós szabadságolások engedélyezésének sorrendjére nézve a védtörvény utasítás II. része, 8. szakaszának 2. pontja irányadó. E szerint figyelemmel az elért katonai kiképzés fokára és az illetők magaviseletére, elsősorban a harmadik tényleges szolgálati évfolyambeli ama katonák jönnek tekintetbe, akik annak idején tényleges szolgálatukat az általános állományba vételi nap előtt önként kezdték meg s ehhez képest hosszabb tényleges szolgálati idővel bírnak, mint a velük egy sorozási évfolyambeli, azonban csak október elsejével állományba vett társaik.

Továbbá különös figyelembe fognak vétetni mezei gazdaságok birtokosai és a családfőntartók, ugyancsak mezőgazdasági és ipari munkások, a kik szakmájukba vágó iskolákat végeztek. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy különös méltánylást érdemlő más személyi viszonyok is tekintetbe ne vétessenek. E részben a határozat minden körülmények között a csapatparancsnokokat illeti meg.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Jung János felszentelt püspök a ma délutáni vonattal városunkba érkezett, hogy a holnapi napon felszentelje a csanyteleki róm. kath. hívők szépen renovált templomát. A vasut állomáson Porubszky József plebánusunk fogadta Gróf Csáky püspök helyettesét s nyomban annak kíséretéhez csatlakozva indultak Csanytelekre, hol már a megyebeli papság várja a püspököt.

— **Bajnok-uszás.** Nemzetközi uszószerenyben is joggal feltűnést kelthetne az a rekord melylyel **Kátay** Lajos építész, városunk szülötte, f. hó 9-én kitüntette magát. A szokatlanul meleg szeptemberi időjárás nap-nap után nagyobb számú fürdőző közönséget csalt tiszai fürdőnkbe. Az uszás nemes sportjának tárgyalása közben egyik társaság szóval tette, hogy volna-e olyan bajnok, aki a fürdőháztól a hajóhídig, mintegy 900—1000 méter távolságban képes lenne a Tiszán feluszni. A jelen voltak nemleges véleményével szemben egyedül **Kátay** Lajos állította az ellenkezőt, sőt egy nagyobb fogadás felajánlásával hajlandónak nyilatkozott az uszásra. Mindenki ösmerte **Kálainak** e téren utóérhetetlen képességét. Tudtuk, hogy a Balaton tavon tartott 8 órás verseny uszásban részt vett és hogy Marienbadban egy 11 órás versenyen 1893-ban díjat nyert: ebben a fogadásban mégis mindenki „tamás volt“! Folyó hó 9-én, délután 4 órakor volt a döntés, mely **Kátay** győzelmével végződött. A hosszú utat, 35 perc alatt tette meg. Többen mentő csolnakkal kísérték, de ez szükségtelemmé vált, mert **Kátay** minden veszély nélkül, a közönség meleg hangu ovációja közt érte el a kitűzött célt. A nagy sikerhez mi is gratulálunk az Alföld uszó bajnokának!

— **Szüreti mulatság.** Mint lapunk zárótákor vesszük a hírt, e hó 20-án a városi Népkertben a Kereskedő és Iparos-ifjuság szüreti mulatságot rendez.

— **Utonálló kubikosok.** A csendőrség erőlyes nyomonkérésének köszönhető, hogy örök fátyoly nem borítja azt a támadást, melyet f. hó 6-án este intézett négy kubikos a békecsaladok ellen. Az eset a következő. Erki István és János, Tatár Pál és György a Mámái rét gátján végeztek kubikmunkát. Mikor észre vették, hogy Ornyik Pál és Lajos hazafelé igyekszik, sőt, szintén a Mámái rétben lakó leány társaságában, eljők álltak s az Ornyik testvéreket üldözni kezdték. A leányok szétfutottak a két testvér pedig a gát melletti kubikgödörbe igyekezett menekülni. Az Erki és Tatár testvérek azonban elfogták üldözőitjeiket s félholtra verve ott hagyták a kubikgödörben. Mikor teljesen besötétedett a szétfutott leányok felkeresték a felholtra vert legényeket s lakásukra vezették. Bár mindkét Ornyik fiu érzékeny sérüléseket szenvedett, állapotuk nem életveszélyes.

— **Agyon szurták.** A Piroksa városi ut végzetes bűntény színhelye volt f. hó 8-án. Dinyés Lajos piroskavárosi lakos f. 8-án este be akart jönni a főtérre, mikor szembe találkozott Kókai Istvánnal és annak négy legény társával. Amint Dinyés kezét kinyújtotta kézfogásra Kókai felé ez bicsekával úgy szurta hasba, hogy Dinyés összerogyott, ekkor Kókai társai a földön vergődő Dinyését úgy összeverték, hogy sebbe másnap behalt. Bonczoltatásához, bírói intézkedésre, elővezették a letartóztatott Kókait és társait, hogy kiszíndeztetett áldozatuk bonczoltatását végig nézzék.

— **Játék közben agyonütötte.** Tréfalkozás nélkül nem folyhat le a kukoricza szüret. Így volt az Turi Imréknél is, hol a hét folyamán végbe ment vig kukoricza szüret gyászos véget ért. A két Turi testvér Imre és Ferencz tréfálkozott fosztás közben, mire az idősebb Imre dühbe jött s meg fogott héjánál fogva egy csomó tisztított kukoriczát s úgy vágta vele fejbe Ferencz öcscsét, hogy az szörnyet halt.

— **A harmadéves katonák visszatartása.** A hadügyi kormány a három évet kiszolgált katonákat október hó elsején nem fogja hazabocsátani, hanem mindaddig visszatartja, míg ujonczos által a szükséges létszám ki nem egészítettik. Az így visszatartott katonáknak

rendes szolgálatuk utáni minden hat heti szolgálat egy gyakorlatnak számítatik be, vagyis minden eltöltött hat heti utószolgálat után egy-egy gyakorlatot engednek el a kiszolgált katonáknak. Ezzel egyidejűleg az önkéntes belépés is elrendeltetett s akik önként be akarnak lépni a hadseregbe, azok azt most megtehetik. Az önként jelentkezett újoncok számának arányában a három évet kiszolgált katonákat is haza fogják bocsájtani október 1-én, a hátramaradtakat azonban csak a rendes újoncozás után.

— **Öntöző művek létesítése.** Darányi földművelésügyi miniszter az ország valamennyi ármentesítő társulataihoz leiratott intézést, fölhíván őket öntöző csatorna-érdekelt-ségek alakítására. Mivel pedig a gazdaközön-ség az állami támogatás kilátása mellett sem vállalkozik ilyen gazdasági beruházás előkésztésébe, a miniszter elhatározta, hogy az öntözés előnyeinek szembevető kimutatása céljából oly helyeken, ahol az sikeresnek ígérkezik, mintatelepeket létesít. Olyan öntöző mintatelepek berendezését a miniszter hajlandó megfelelő államsegéllyel támogatni, ha biztosítást nyer arra nézve, hogy a vállalkozó társulat, gazdasági egyesület vagy község a mintatelep szakszerű föntartására 10—20 évig vállalkozik. A mintaterületek 50—100 katasztrális holdig terjedhetnek.

— **A gőzkazánfűtők tanfolyama** a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó első napján nyílik meg s november hó közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) kazánok és a stabilkazanok szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókul felvétetnek a 18. életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan nap-szamosok, kik már kazánok mellett foglalkoztak. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni s a munkások — ha munkában vannak — a munkaadóktól kiállított munkabizonyítványt s ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 10 korona, a melyet a beiratkozás alkalmával kell fizetni. A beiratások szeptember hó 15-étől 19-éig tartanak az intézetben (VIII. ker. Népszínház-utca 8. szám); a vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. — **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama** a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó 1-3 napján nyílik meg s december hó végéig tart. E tanfolyamon a stabil gőzgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókul felvétetnek azon önálló lakatosok, kovácsok és a különböző gépgyárak azon munkásai, akik már a kazánfűtők és lokomobil kezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt és az előző tanfolyamokról szóló bizonyítványokat tartoznak előmutatni. A tandíj 16 korona, a melyet a beiratás alkalmával kell lefizetni. A beiratások szeptember 24-étől 26-ig tartanak az intézetben (VIII. Népszínház utca 8. sz.), vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hashajtóvizet tartó hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi-orvossággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngöseség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok

a Stadte Medical intézetnek alulirt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeletés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárholnan irhat magyarul az orvoságért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

— **Az időjárás.** (A Meteor jelentése szeptemberről.) Szeptember havának csomópontjai 1., 3., 7., 12., 17., 19., 20., 21., 22., 25., 28., 30., amelyek azt mondják, hogy e hónapnak első fele még csak állandóbb lesz, ha az erős hatások nem érvényesülnek, a második fele azonban már a csomópontok sokasága folytán is változatosabb válik. Első felénél is a 3-diki csomópont erős, hűvös jellegű esővel, a 7-iki szintén erős, amidőn ha a Hold a keletkező felhőzetet megemészténé, az esőzés növekszik; a 12-iki erős hatású, zivataros jelleggel. Mindhárom jellege erős és hűvös, de más mineműsége nem határozható meg biztosan, csupán valószínűleg. A 17-iki már melegebb jellegű, a 20-iki meleg; a 21-iki teljes napfogyatkozás, mely azonban nálunk nem látható, igen erős változásokat hoz. A 22—25-iek melegebb jellegűek s ha a 21-iki csomópontkor erős kitörések lennének a Napon, ugy a meleg szokatlanul növekszik, míg a 28—30., de különösen az okt. 1-sejei erősen leszálítja a lég hőmérsékletét, amit csak az október 3—4-iki csomó enyhít. Az erős hatások az emberi kedélyre, is befolyással lesznek a következő napokon, vagy az azokkal közvetlenül esőkön: 3., 7., 12. és 20. Ezek közt is különösen a 7-iki mutatkozik erősnek.

Anyakönyvi bejegyzések.

Szeptember 5-től 12-ig

Születések: Kocsis Etelka, Tekulics Mihály, Ötvös Mária, Palásti Anna, Kelemen Mihály, Berkes Mária, Kádár Mihály, Kádár Mária, Tisza István, Táboros Mihály, Hajdú Rozália, Varga Rozália, Vass Mária, Muladi János, Justin Margit, Hajdu Imre, Rácz Irén, Sinkó Mihály, Túri Pál, Szepesi Viktória, Vass Erzsébet, Urbán Géza, Todor Róhus Lajos, Vajda Sándor, Donja József, Vig Francziska, Makai János,

Halálozások: Tengerdi Erzsébet 79 éves, sebzés után kimerülés. Táborosi Mihály 1 napos. cyanosis. Szörki György 4 hónapos, bélhurut. Forgó Pál 65 éves, gyomorrák. Palásti Francziska 4 hónapos, bélhurut. Puskás József 79 éves, aggkór. Steiner Lenke 4 hónapos, gyermek aszály, Túri Pál 25 éves, koponya repedés Dinyés Lajos 19 éves, belső elvérzés.

Eljegyzések: Tanczos István, Ötvös Zsófiával, Gácsi Farkas, Lévai Francziskával, Bori Imre, Bori Francziskával, Juhász Pál, Szepesi Annával.

Házasságkötések: Kalmár Manó Weisz Blankával.

A közönség köréből.

(E rovatban díjtalanul engedünk teret közérdekű fel-szólamlásoknak, a felelőség azonban a beküldőt terheli.)

Felhívás.

a csongrádi szőlőbirtokosokhoz.

Minden szőlőtermő vidék gazdaközönsége élt avval a törvény adta jogaival, hogy önálló hegy-községet szervezett, amelynek hatáskörébe tartozik a szőlő utak elkészítése, a szüret határidejének megállapítása, a csőszök felfogadása és elbocsátása, a vadászati jog bérbeadása, s minden ügy, amely a borok és gyümölcsök értékesítését előmozdítaná Csongrád község szőlőbirtokosai azonban máig sem éltek ezzel a joggal.

Csongrád község gazdait, szőlőbirtokos gazdátársaimat felkérem, hogy legyenek szívesek a f. hó 13-ik napján d. u. 3 órakor a község háza tanácstermében megjelenni, a megtartandó értekezletre.

Tisztelettel
Ludrovai Tóth István.
nyug. mérnök.

Innen-onnan.

Ünnep itt, ünnep ott.

Az egész országban, még a nemzetiség lakta vidékeken is, fel-fel csap a hazafiság lángja s a polgárok filléreiket összerakva turulmadaras szabadságszobrot állítanak.

A hazafiság melege életre kelti a nemzetet, s mint a kik méltók nagyjaikhoz, meg hozzák áldozatukat a haza oltárára.

Csongrád, a nagy magyar Alföld goczpontján is emléket emeltek a lefolyt héten. Nem ugyan szabadság emléket, hanem az utóbbi zűrzavaros évek egyik kimagasló alakjának Holló Adolfnak. A zsidó hitközség volt érdemes elnökének élet nagyságu fényképét leplezte le az elmúlt héten a zsidó hitközség. A magas-tos leplezési aktus alkalmával különösen ki emelték a szónokok az ünnepelt azon érdemeit, melyeket mint községi jegyző tett, a közjó érdekében az által, hogy a szerződéseket ingyen írta János bácsinak is, meg István bácsinak is. Sőt még a szerződési nyomtatott blanketta árát sem fizettette meg, csupán a bélyeg árát vette föl őt, vagy nyolcz forintot. Az ünnepi aktus végeztével a nagy mester, Ujhelyi Nándor nyakába borult kitüntetett tanítványának és könnyezett.

A megható látványra az ünneplők szétszözlottak.

Tisztelgés.

A helybeli Önk. Tüzoltó-Egylet, mint hírlík, tisztelni fog Réti Ferencznél, hogy a tűzbiztonság érdekében kifejtett tevékenységéért köszönetet mondjon. Ha a hírek hinni lehet, az Önk. Tüzoltó-Egylet-hez több mint ezer kötelezett tüzoltó is fog csatlakozni, kik a polgárság nevében fogják üdvözölni Réti Ferenczet a kötelező tüzoltóság szervezéséért, mely az ő felfedező tehetsége nélkül, évtizedek mulva sem örvendeztetne volna Csongrád polgárságát.



Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csak 2 frt. 96 kr.-ért következő remek árügyüteményt kaphatni

12 darab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin pánczellánca vagy nickel, 3 drb. valódi goldin gyűrű legújabb facon Simmil briliánszal 2 drb. igen finom goldin nyakkendő, 2 drb. valódi goldin fulbevaló legújabb facon, 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuuzu a lánczra. Nem tetsző tárgy kényszerűleg kicseréltetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kifizetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer

óra és aranyáru gyári raktár nagybani elárusítás

KRAKAÓ, Dietel-utca 68 (Austria.)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentvel

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria.

P i e s t i n g.

Tisztelettel felkérem 'sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle autiartikus és auti-reumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az lsten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

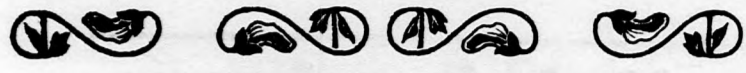
Ismételten köszönetet mondok e jó orvosságért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig feküdtem és az Ön csodahatásu teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevonná.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárak és droguerláknak.

Üres hordók

minden nagyságban kaphatók LEIPNIK és SPITZER eczetgyárában Szentesen.



Fehér és vörös

3 éves ó-bor

jutányos áron eladó. Készlet 5 hektó.
Czím a kiadóhivatalban.



Egy koronáért portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékához egy sorsjegyet az

Országos Sajtóiroda,

Budapest, Kemény Zsigmond u. 11.

Huzás már október 10-én.

1840 nyeremény. I főnyeremény 40000 K.

Legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben 50000 korona.

I korona Szerencse fel! I korona sorsjegy

Schicht-szappan

„szarvas”

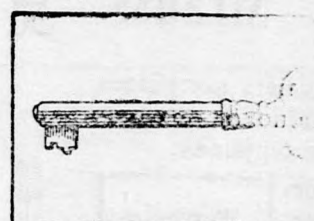
vagy

„kulcs”



jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.



Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.



FERNOLENDT

csipőfénymáz fekete és sárga csipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és **fényerém** világos csipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt **tarjossá teszik**. Elviselt, toltosczipők rásága, vagy barna bőrből a **Lyosin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

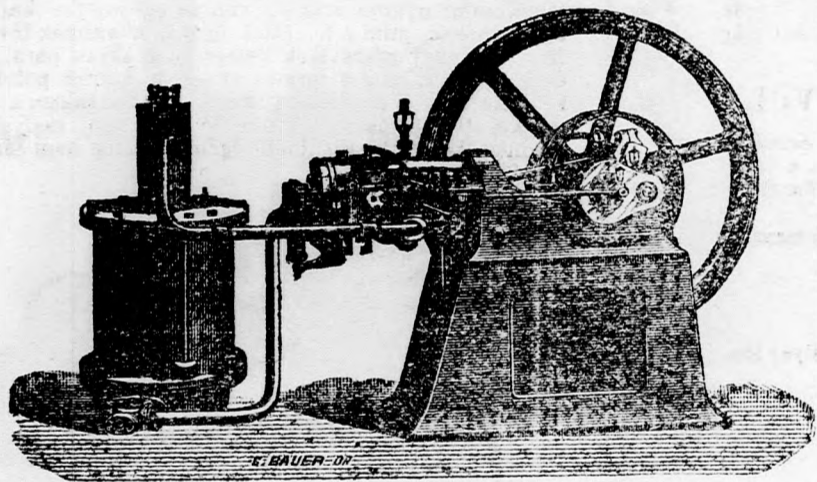
Alapított 1832.

Gári raktár Wien I., Schulerstrasse 24.

Kapható mindenütt.

Közel 8000 motor 60,000 lóerővel a legteljesebb megegyezésre szállítva.

Ajánljuk az éteklődő n. é. gazdaközönségnek, nagyszámú visontai Kovách László urnál Városgyörkén (Heves megyében) működő drezdai benzinkomóbil leg-nagyobb fajta (10 lóerős) cséplővel cséplési munkában való megtekintését.



Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

(ezelőtt Hillei) fióktelepe és műhelye:

Gellért Ignác és társánál,
Budapest, VI., Teréz-körút 41. Telefon 1291.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükrösebb, legtartósabb gyártású, leg-egyszerűbb kezelésű és legolcsóbb üzemi drezdai benzín-motorokat és lokomobilokat és széngázfejlesztős (generátoros) motorokat.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejgazdaságokba, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkához a legjobb vízmerő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

Referenciák: a legelőkelőbb malomtulajdonosok, uradalmak és gyár vállalatok.

Kedvező fizetési feltételek!! — Legmesszebb-menő jótállás!!

64 kitüntetés és 8 állami érem

A kolozsvári gazdasági kiállításon folyó évi szeptember hó 5., 6., 7. és 8-án egy drezdai stabil benzín-motor és egy drezdai benzín-ókomóbil lesz üzembe látható.

TÜDÖBETEGEKNEK.

Az orvosi kongresszuson Leyden tanár konstatálta, hogy egyedül németországban állandóan 1.200.000 ember tüdővész és ezek közül kb. 180.000-en lesznek áldozatai e borzasztó betegségnek. A tüdőbaj előidézői a tuber-bacillusok, a mely bacillusokat minden ember belelegzi, mert előlük elzárkózni lehetetlen. Ha most már szerencsére sokan nem lesznek tuberkulózisokká, abból az tűnik ki, hogy az emberi test azzal a tehetséggel bír, hogy a belelegzett tuber-bacillust ártalmatlanná teszi. Ott a hol légszó számos finom ágaskává széjjeloszlik, a tüdőbe vezető két mirigy, az ugynevezett pajzs- vagy tüdőmirigyek vannak a melyeknek rendeltetéséről a tudomány sok ideig nem volt tisztában. Most azonban Hoffmann dr. kutatásai nyomán tudjuk, hogy ezek egy egész külön folyadékot készítenek, mely a betegségi tüneteket, még mielőtt pusztító hatásukat megkezdhetik a tüdőben, megsemmisíti. A hol tehát ezek a mirigyek átöröklés vagy gyöngeség, vagy más organikus akadály folytán nem tudnak ebből az anyagból elegendőt produkálni és a hol a tüdő meghűlés, por, vagy egyéb befolyások következtében érzékeny, ott a betóduló tuber-bacillusok megmaradnak és előbb-utóbb bekövetkezik a betegség.

Itt támadt a gondolat: a pajzsmirigy erősítése által a tuber-bacillus pusztításának elejét venni. Ezt a közeli gondolatot felkarolta Hoffmann dr. és a pajzsmirigy-erősítő anyagból saját maga készített egy gyógyítószer tüdőbaj (krónikus, katarus és aszkór) ellen, melyet „Glandulén”-nek neveztek el.

A Glandulén nem mérgező, nem vegyszeti mű, hanem teljesen egészséges és állatorvosi felügyelet alatt frissen vágott juh friss pajzsmirigyéből készítve, a természet maga adja a gyógyszert minden betegség ellen, csak találni kell. A pajzsmirigyek alacsony hőfoknál, légmentesen lesznek megszáritva, tablettákba préselve, minden tablettának 0.05 gr. mirigypor és 0.20 gr. tejszékerezés.

Ha a Glandulént előírás szerint használjuk, javul az étvágy; jobb lesz a kedv, erő és testi súly gyarapodik, láz, éjjeli izzadás és a köhögés mulik, a köpet enged, javulás áll be.

Sok orvos és magánfél bizonyítja e tüdővész gyógyítószer nagy értékét. Glandulén már sok meglepő gyógyító eredményt mutatott, hol más szert nem használtak.

Glandulént készít dr. Hoffmann Nachf. vegyi gyára, Meerane (Szászország) és kapható a legtöbb gyógyszerárban, valamint Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., üvegben, 100 tablettával 5 kor. 50 fill., 50 tablettával 3 korona. Kimerítő füzetkék a gyógyító módról, orvosok és gyógyult betegek értesítésével ingyen és bérmentve. Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól.



Az egész országban s különösen varró iskolákban be van vetve.

Varrógép szétküldés

BÉCS, VI.,
Mariahilferstrasse 62.

Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők legelőkeltebbébb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábajtásra, bezárható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 hetes próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosított.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kiváncsolszerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyike megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Wertheim
elektra 2.
sz. 37 frt 50



Miliónő hölgy használja a FEOLIN-t.

Kérdezze csak házi orvosát, hogy a „Feolin” nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legbiztosabb aro és a legcsináltabb kezek előkelő, tiszteletes és alakot nyerhetnek „Feolin” használatával. A „Feolin” egy 42 legnemesebb és legfinomabb növényből előállított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc reddő és ráncos, borotkái (Mitesser) és arcpörsegek (Wimmerli) stb., a „Feolin” használatával által nyomtalanul eltűnnek. A „Feolin” a legjobb hajtisztító — hajápoló — és hajszépsítő szer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „Feolin” egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. Aki a „Feolin”-t állandóan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénz azonnali visszaadására, ha a „Feolin” használatával nem sikerül. Egy darab ára 1 korona, 3 darab 2.50 korona, 6 darab 4 korona, 12 darab 7 korona. Egy darab utáni porto 20 fillér. 8 darabon felüli 60 fillér. Utánvétel 60 fillérrel több. Megrendelhető FEITH M. főraktárban: Bécs, VII., Mariahilferstrasse 38.

CREME IDEAL

a legjobb kéz- és arckenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrkiütést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT
GYÓGSZERTÁR
TORONTÁLSZÉCSÁNY.
Csongrádon: WIESNER LAJOS
gyógyszerész urnál SZT.-RÓKUS
gyógyszertár.

Megifjodás és az élet meghosszabbítása

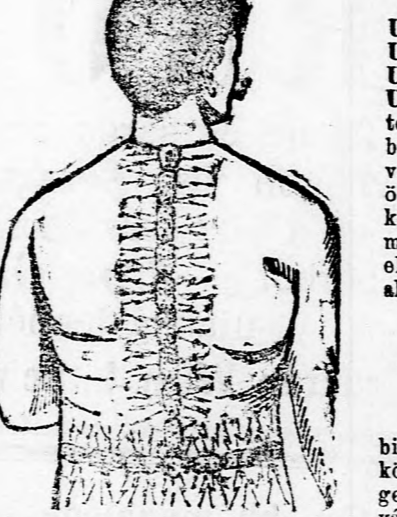


Érhető el a híres dupla Volta-kereszt viselésével. Azoknál, akik a dupla Volta-keresztet állandóan viselik, a vér-és idegrendszer normálisan működik, az érzések megerősödnek, a mi általánosan kellemes érzést okoz, a testi és szellemi erő jobban kifejlik. Ugy, hogy általában egészséges s boldog állapot és ezzel kapcsolatosan az úgy is oly kövid emberi élet meghosszabbítása érhető el. A gyöngye embereknek nem lehet elég gyakran ismételn, hogy a Volta-keresztet mindig viseljék, mert ez megerősíti az idegrendszert, fel-frisíti a vért és az egész világon el van immár ismerve, hogy a következő bajoknál felülmulhatatlan szer: **czus és köszvény, idegbaj, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápadtság, asztma, görcsök, agybavizelés, bőrbetegség, aranyér, gyomorhaj, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej-és fogfájás stb.**

bajoknál felülmulhatatlan szer: **czus és köszvény, idegbaj, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápadtság, asztma, görcsök, agybavizelés, bőrbetegség, aranyér, gyomorhaj, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej-és fogfájás stb.**

Nők, leányok kritikus időben mindannyiszor viseljenek Voltta-keresztet, mert ez csaknem mindig enyhíti a fájdalmakat a villamos áram megóvja a káros ivetkezmenyektől, a melyek más annyi fiatal életnek okozták kárát a havi bajok kritikus idején.

Darabja csak 4 korona.
Volta-csillagok hasonló áron.
Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után vám és bérmentve.



Uj fűrgeségre és életvidámságra,
Uj önbizalomra,
Uj emlékező tehetőségre,
Uj munkabírára,
Uj boldogságra
tehetnek szert a gyöngye emberek a villamoság segítségével. A Dr. Sanden csodálatos óvalaku testi telepe által igen könnyű és a mellett tudományos módon jut az az életadó elem a testbe és a betegnek alvás közben biztos gyógyulást nyújt.

A. Dr. Sanden-féle villamos öv
biztosan gyógyítja: a csusz, a köszvényt minden tagban, idegességet, álmatlanságot és étvágytalanságot, influenzát, és morlumbetegséget, idegbetegséget, hiszterikus nyavalya törést, západtságot, szélütést, hátrgerincsbajt, görcsöt, szívdobogást, vértudulást az agyba, szédülést, hypochondriát, asztmát, fülzúgást, hideg kezeket és lábakat, agybavizelést, bőrbetegséget, bűzös lélegzést, köhögést, fogfájást, női betegséget stb. Ott a hol már n n en hiabaváló volt, tessék megkísérlni a

Dr. Sanden-féle villamos övet.
Minden gyöngyű férfit, asszonyt és gyermeket viseljen Dr. Sanden-féle villamos övet! Ez az ezer meggyógyult bizonyítja a nagy-szerű eredményt, nemcsak nálunk, de a külföldön is. Ara darabonként 10 korona.
Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után vám-és bérmentve.
Megbizásokat tessék a következő címre intézni:
Leopold Epstein
Basel (Svájcz), Falkenerstrasse 31.
Levelekre Svájczba 25 fillérrel, levelezőlapokra 10 filléres bélyeg jár.



Ön kétségbe esik,

mert gyermeke folyton sír. Ön már mindenféle házi szert alkalmazott. Orvosa már nem tud tanácsot adni! Ezen állapotot a pelenka okozza, mert nem léggé puha, a varrások sértik a gyermeket. A számos gyermekorvos és szülésznő által ajánlott higiénikus pelenka alkalmazása mellett azonban a gyermek mindenkor jól fogja magát érezni. Ezekben sem varrás, sem szegély nincsen, megakadályozzák a gyermek sebesülését, nem kell sem mangorolni, sem felteríteni és nem drágábbak mint a többiek. Egy tucat ár 10 korona. Megrendelések a főszétküldési kelyre intézendők:
M. FEITH, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.

Tankönyvek jutanyos áron kaphatók: Szilber Janos könyvüzletében.

Svájci óra-ipar.



Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek, posta-vasúti és rendőrszolgálatoknak, valamint mindenkinek, kinek jó órára szüksége van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remontoir órák „Glas-hütte” rendszer egyedüli elárusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíz szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óráért három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állnak, pompás és legdivatosabb kiállításuk és az újonnan feltalált abszolút változtatlan amerikai-goldin ércből készülnek. azonkívül egy 14karat. aranylemezzel vannak átvonva, miáltal oly eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem kiűnböztethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem vesztett el valódi arany kinézetét 10 000 utánrendelést és körülbelül 3000 dícsőre levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy úri vagy női órának csak 16 kor. vám-és bérmentve. Minden órához egy bőrtök ingyen legdivatosabb és legelőkeltebb arany-plaque-láncok és hálókák részére (nyakláncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő órák kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázatás. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.
Küldemények intézendők:
Uhren-Versandhaus „Chronos” Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájczba 25 fill. levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

A haj ujránövése! Nincs többé kopaszág!

Egy említésre méltó szer, mely férfiak, nők és gyermekeknek egyaránt gyönyörű haját kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyítja a kopasz, varas, pörseces fejet és sürsüti, hosszúra növeszt, valamint növekedés és selymessé teszi a haját. A korán megkezdett hajfésítés nélkül visszatér a eredeti színét. A kopasz fejnél a haj, valamint a szemöldök és szempillák ujránövését jótálik. Amerikában „Lavaerin” név alatt egy szert találtak föl, mely tisztán növényekből lesz készítve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert meg a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas. Nincs semmi ok arra, hogy önnök vagy gyermekeknek ritka és csenevész hajnöveése legyen. Az egészséges hajra, mint védőre, úgy télen, mint nyáron szükség van és egészséges hajnöveés nélkül úgy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a megütlésnek. Az anya, vagy gyermekek betegsége gyakran paralízálja a hajot és évek mulnak, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kétkelhetné ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezünk között ezer és ezer bizonyító levél van, melyek oly egyenkénti erednek, kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér.



A becsi „Medizinisches Chirurgisches Central-latt” orvosi szaklap 1901. decemb 27-én megjelent 52. száma egy feltűnést keltő cikket közöl, melyben konkrét esetekben mutatja be dr. Kulszicky ismert becsi orvosnak a Lovacrinral tett kísérletét és elért fényes eredményeit. Dr Kulszicky érdekeltítő közléseivel világosan kitűnik, hogy a Lovacrin a legkiválóbb és megbízhatóbb óvszer kopaszág, hajkihullás és korpa ellen. — Nincs ménttség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszágnak, mint azt a fenti kép mutatja.

Néhány orvos véleményei
A „Lovacrin” itt hat esetben seborrhoe (kopaképződés) effluviám (hajkihullásnál) kitűnő szolgálatot tett s mindig azon leszek, hogy alkalmas eseteknél megint alkalmazzam. Mindenesetre kérek nekem még három üveg Lovacrint küldeni. Dr. Ladislaw Boruoh, orvos, Lemberg. — Az ön által beküldött „Lovacrin”-nal négy esetben idő-előtti kopaszágnál, illetőleg beteges hajkihullásnál igen kedvező eredményt értem el és szívesen gyakorlatilag mindig ajánlani fogom. Dr. Karos József, orvos, Budapest. — Főhivásuk folytán a Lovacrinral többször alkalmaztam és igazmondóan elismerem, hogy az nekem kopaképződésnél és hasonló állapotoknál igen jó szolgálatokat tett, minek folytán azt tovább ajánlani fogom. Dr. Garner Lajos, orvos, Lébény. — A Lovacrin-nal mostanáig igen meg vagyok elégedve. Első eset, hogy egy hajnövesztő szerhez bízalmam van. Magamon az antinorrhoea hatást észleltem és előbb kopasz helyeken kis hajnak ujránövését találtam. Hazámban ajánlani fogom. Dr. Kasimir Schamet, orvos, Lemberg. — Ha az eredmény nem változik, a Lovacrin-nal nagyon meg vagyok elégedve. A fejbőrt enyhén és erőteljesen tisztítja s a mellett a hajnak szaporodása föli-merhető. Az első hatást magamon tapasztaltam és nag-on örültem a csatlós eredménynek. Dr. Ernst Ferencz, orvos, Tamási. — Az ön kívánságának szívesen elciget teszek és bizonyítom, hogy a Lovacrin nagyon sok seborrhoe (kopaképződés) eseteknél kitűnő szolgálatokat tett, nevezetesen kezdő hajkihullásnál. Dr. Korn Gyula, orvos, Kolozsvár. — Mivel a Lovacrin arra szolgál, hogy idősebb személyeknél a kopaképződést, hajkihullást és kopaszágot akadályozza meg, minden anyának fontos tudnivaló, hogy létezik egy kozmetikum, mely a kis kedvencelnek remek haját eredményez.
Egy nagy üveg Lovacrin ára, több órára elegendő, 5 korona, 3 üveg 12 korona, 6 üveg 20 korona. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:
M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38